

Hvordan var livet på Jesu tid?

Vi har ikke så mange detaljer med tanke på **Jesu barndom**, men i Bibelen kan vi lese om dette:

- ✓ Jesus ble født i Betlehem og får navnet Jesus (Luk 2,1-21)
- ✓ Jesus blir båret frem i tempelet 40 dager etter fødselen (Luk 2,22-40)
- ✓ Jesus, 12 år gammel, underviser de voksne lærerne i templet (Luk 2,41-52)
- ✓ Josef og Maria flykter med Jesus til Egypt så ikke Jesus blir drept (Matt 2,13-18)
- ✓ Josef, Maria og Jesus drar tilbake til hjemlandet og bosetter seg i Nasaret (Matt 2,19-23)
- ✓ Jesus hadde flere søsken (Matt 13,55)

Vi kan også lese om at Jesus blir døpt, men dette skjedde da han var voksen (Matt 3,1-17).

Maria vet vi en del om. Som dere kanskje allerede har sett, ligger det noen Maria-ressurser i samling 2 (både økt 1 og 2) til Hefte A. Bibelselskapet har også en fin tekst om Maria der dere finner flere referanser til Bibelen:

<https://bibel.no/om-bibelen/laer-om-bibelen/bibelsk-persongalleri/maria>

Josef derimot, står det ikke så mye om. Selv om han ikke var det ordentlige pappaen til Jesus, var likevel svært viktig. En kvinne – som Maria – var sårbar i samfunnet, og trengte en mann både til beskyttelse og for å tjene penger til familien. Det var derfor en del av Guds plan at Josef skulle ha rollen som den jordiske pappaen til Jesus da Jesus vokste opp. Da Maria ble gravid med Jesus, hadde Josef tenkt å forlate Maria. De var ikke gift ennå, men «trolovet», altså forlovet, noe som betyr at de skulle gifte seg. Josef var tydeligvis en snill mann, for han ville ikke bringe skam over Maria og hennes familie, og planla derfor å skille seg fra henne i stillhet. Da kom en engel til ham i en drøm. Det kan dere lese om her (Matt 1,20 – 21): <https://bibel.no/nettbibelen/les/nb-2024/MAT/MAT.1>

Josef var snekker – eller tømmermann, som det het den gang – av yrke, og det var vanlig at gutter lærte seg det samme yrket som sin far. Derfor er det naturlig å tenke at Jesus lærte å bli snekker.

Dersom dere, eller kanskje bare kateketen deres, vil ha enda mer informasjon om Josef, så finner dere en egen ressurs om St. Josef på blilys.no til denne økten. Dere kan også ta en titt på lenkene nedenfor her. Noen av disse ressursene er kanskje best egnet for kateketen. Den aller første er en tegnefilm (engelsk):

- <https://www.youtube.com/watch?v=XOpjD0lOhI>
- <https://stasunniva.blogspot.com/2013/03/ettertanke-mannen-som-elsket-maria.html>
- <https://www.vaticannews.va/sv/norsk/news/2021-12/josef-2-josef-i-frelshistorien.html>
- <https://noreapastoren.no/article/article/1486254>

Punkt 3 og 4: Mer om livet på Jesu tid ...

Kanskje har du fått med deg at klærne Jesus og hans venner brukte var svært annerledes enn de vi bruker i dag? Det var mest kjortler, kapper og sandaler. Rike folk hadde kameler, men vanlige folk måtte gå til fots, kanskje hadde de til nød et esel. Kvinnene jobbet hjemme og passet hus og barn. Klimaet og landskapet i Midtøsten var og er totalt annerledes enn hva vi er vant til her i Nord-Europa. Druer og oliven både er og var vanlig flere steder, noe vi ikke så lett får til i Norge. Noe vi i Norge faktisk har til felles med de som levde på Jesu tid, var fiskeryrket. Å være fisker er det fremdeles ganske mange som er i Norge, men før i tiden – både der Jesus levde og her til lands – var det en av de mest vanlige yrkene både her og der Jesus levde. Flere av Jesu venner (disipler) var fiskere. Men, hva mer vet vi?

Lenger ned på siden her har vi samlet en del forskjellige videoer både for barn, ungdom og voksne som viser hvordan livet på den tiden kan ha vært. Av og til kan det være bedre å bare se, høre og erfare på den måten.

Hva man spiste, og hva man gjorde

Mat er viktig for alle mennesker, og på Jesu tid og lenge før det igjen, var brød en svært viktig del av den daglige kosten. Når man samlet seg for å spise, ble det ofte fortalt historier, man sang, lekte og danset. Helt først her får dere en instruksjonslenke til en israelsk folkedans, så en forklaring på mulige leker fra Jesu tid, og til slutt en aktuell brøddoppskrift. Her blir det brukt engelsk.

Dans: Akkurat som i andre land, var folkesang og dans en viktig del av kulturen i århundrer, også lenge før Jesus levde. Vi kan se for oss at Jesus, familien hans og venner av familien kan ha samlet seg, spist sammen, og kanskje danset. Kanskje dere vil lære å danse slik de kan ha gjort på Jesu tid? Her er en instruksjonsvideo over en dans som ligner på hva de kan ha danset på Jesu tid: <https://www.youtube.com/watch?v=1E5RWzTEchY>

Lek: Vi vet ikke nøyaktig hvordan Jesus lekte som barn, men vi vet at han ikke var rik, og at barn som ikke var rike måtte leke med det de hadde til rådighet. Ettersom Josef var snekker, er det sannsynlig at Jesus hadde noen leker laget av tre. Som andre barn, fant de nok stener av forskjellige slag som de kunne bruke til mye forskjellig. Her er en lenke der dere kan få noen ideer til hva man kan bruke stener (*pebbles*) av forskjellige størrelser til: <https://natureplayqld.org.au/wp-content/uploads/2021/06/Learning-and-playing-with-Pebbles.pdf>

Oppskrift: Det står ganske mye om brød i Bibelen: <https://www.kirken.no/nb-NO/fellesrad/kirkeneioslo/menigheter/nordstrand/aktiviteter/tidligere%20forsidesaker/br%C3%B8d%20i%20bibelen/> Oppskriften nedenfor her er fra det første århundre (år 0 – 100). Kanskje spiste Jesus, Maria og Josef akkurat denne typen brød: <https://thebreadmaiden.com/2016/04/20/first-century-ad-bread/>

Videoer som viser livet på Jesu tid:

I disse to videoene har man gjenskapt livet på Jesu tid. Video nr. 2 er ikke laget spesielt for barn, men den kan være nyttig å tittle litt på for å få en bedre idé om hvordan det var da Jesus vokste opp: <https://www.youtube.com/watch?v=CyDylyn-yRE>
<https://www.youtube.com/watch?v=JYzcwKz-ROo>

Denne videoen er for barn. Den prøver å fremstille livet, ikke bare fra Jesu tid, men generelt fra bibelske tider: <https://www.youtube.com/watch?v=LvqrVkpX7Ww>

Denne videoen er kanskje mest for eldre barn og ungdom, men den er ikke så lang og har god info med bilder, historie og politikk: <https://www.youtube.com/watch?v=VVUqr1SGRdM>

Her er en videoserie som kanskje egner seg best for kateketen. Her er det noen som blant annet utforsker byen Nasaret:

<https://www.youtube.com/@FirstCenturyFoundationsMedia>

Denne videoen er også litt mer for voksne, men det kan være små klipp som kan være fint å se for barn også for å få et inntrykk av landet og stedet Jesus levde:

<https://www.youtube.com/watch?v=qAbd69MAysc>

I dette dokumentet fortelles det om hvordan folk bodde (engelsk): <https://blog.adw.org/2014/07/what-were-typical-homes-like-in-jesus-time/>